

ΔΕΡΚΟΙ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΤΩΝ ΜΟΝΟΦΥΣΙΤΩΝ

Διήγησις τοῦ εὐλογητοῦ Ἰωάννου ἐπισκόπου τῆς ἐν Αἰγύπτῳ Ἡφαιστουπόλεως.

A. A. 21. 6

Θεολογία
τ. 2: 1934

... Καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Θεοδόσιος (τῆς Ἀλεξανδρείας) μετὰ τῶν λοιπῶν ἐξεχόντων ἀνδρῶν τῆς δικαιοδοσίας του ἀπηλάθησαν ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας των καὶ ἐκλήθησαν εἰς τὴν βασιλείον πόλιν καὶ μετέβησαν ἐκεῖ τῇ μεσολαβήσει ἐξεχόντων τινῶν προσώπων, προσκεκολλημένων εἰς τὴν αὐλήν, νομίζοντες οἱ ἐπεναντίοι ὅτι δι' ἀπειλῶν ἢ κολακειῶν θὰ κατώρθουν ἴσως νὰ τοὺς ἀναγκάσουν νὰ ἔλθουν μετ' αὐτῶν εἰς τὴν αὐλήν. Καὶ ὅταν οὗτοι σταθερῶς ἠναντιώθησαν, καὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἀπειρηθῶσιν τὴν σταθερότητά των, ὥρισμένος (ἢ καλῶς γνωστός) καὶ ἀκέραιος τόπος ἐξουρίας ἐδόθη εἰς αὐτὸν τὸν ἱερὸν ἀρχιεπίσκοπον (Θεοδόσιον), καὶ εἰς ὅλην τὴν συνοδικήν, εἰς τοὺς ἐπισκόπους μετὰ τῶν ἄλλων ἐξεχόντων τοῦ καίφου, καὶ οἱ τοὺς τοιαυτοὺς ἐνδῶφ, εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Θερμῆς, εἰς ἀπόστασιν μιᾶς ἡμέρας («μανσίων»), εἰς «κλίτριν» καλεσμένα Δέρκος, εἰς τὰ ὁποῖα καὶ ἡμεῖς συχνὰ συνηθίζομεν νὰ μεταβαίνομεν εἰς ἐπίσκεψιν τῶν ἀγίων τούτων καθὼς καὶ τοῦ εὐλογητοῦ καὶ μεγάλου γέροντος Ζύγα τοῦ πεφημισμένου Σύρου ἐκ τῆς Sophanene, ὅστις ὁμοίως ἦτο ἐκεῖ ὑπὸ περιορισμὸν μαζὺ των. Καὶ ἐφυλάττοντο ἔκτοτε ὑπὸ ἐπιτήρησιν ἐκεῖ. Καίτοι ἡ φιλόχριστος Θεοδώρα (ἡ Αὐτοκράτειρα), ἥτις ἴσως ἐξελέγη βασίλισσα παρὰ τοῦ Θεοῦ ὅπως ἡ στήριγμα διὰ τοὺς καταδιωκόμενους ἀπὸ τὴν σκληρότητα τῶν καιρῶν, ἐπεριποιήθη πολὺ αὐτοὺς καθὼς καὶ πανταχοῦ τοὺς καταδιωκόμενους, ἐφοδιάζουσα αὐτοὺς μὲ τροφίμα καὶ γενναῖα δώρα «ἀναλώματα».

Καθ' ὃν χρόνον ὑπέφερον ἔνδειαν ἐκεῖ, καὶ ἐπίσης παντοῦ, οἱ πιστοὶ ὑπέφερον ὁμοίως, συνήθιζον πανταχόθεν νὰ μετοβαίνωσιν εἰς τὴν αὐτὴν βασιλεύουσαν πόλιν, πρῶτον ἕνεκα τοῦ διωγμοῦ εἰς ὅλα τὰ μέρη, καὶ δευτέρον χάριν χειροτονείας διότι δὲν εὗρίσκετο κανεὶς ἀπολύτως ἄνθρωπος νὰ ἐκτείνῃ χεῖρα χειροτονείας εἰς κανένα πιστὸν εἰς ὅλην τὴν ἑκτασιν τῆς Ρωμαϊκῆς χώρας μέχρι τῶν Περσικῶν συνόρων. Καὶ συνεπῶς πολλοὶ συνήθιζον νὰ μεταβαίνοσι εἰς αὐτοὺς τοὺς ἁγίους ἐν Θερμῇ, ὀδυρόμενοι καὶ ἐκθέτοντες τὰ δεινὰ των. Ἀλλὰ ἀκόμη καὶ ἐκεῖ δὲν εἰσηκούοντο, καθόσον ἦτο ἀληθῶς ἀδύνατον δι' αὐτοὺς νὰ ζήσωσι ἂν «χειροτονεία» θὰ ἐλάμβανε χώρα, ἂν οἱ ἐναντίοι ἤθελον ἀκούσει τοῦ τοιούτου.

Διελθόντες ταύτην τὴν γέφυραν εἰς τὴν ἀπέναντι ὄχθην τοῦ ποταμοῦ ἐφθάσαμεν εἰς τὴν κωμόπολιν Ἀχμέτ Ἀμπάδ.

Σταθμὸς κωμοπόλεως Ἀχμέτ Ἀμπάδ

Καὶ αὕτη τυγχάνει ἐκ τῶν ἀγαθοεργῶν καθιδρυμάτων τοῦ Κοπριουλή Ζαδέ, ἐναρέτου Βεζύρου, τοῦ Μεγάλου Ἀχμέτ Πασᾶ οὕσα, ὠνομάσθη Ἀχμέτ Ἀμπάδ ¹⁾. Πολλὰι χιλιάδες ἐργατῶν συναθροισθέντι ²⁾ ἐνταῦθα ἐξακολουθοῦν νὰ κτίζουν αὐτήν. Τὴν σήμερον ἡ κωμόπολις ἔχει ἐν ὄλῳ διακοσίας κεραμοσκεπεῖς καὶ ἀχυροσκεπεῖς νέας οἰκίας ἄνευ ἀμπελοκήπων, ἐν μικρὸν δζαμίον, ἐν κελλίον ἐρημίτου, δύο νέα κεραμοσκεπῆ χάνια, 25 μικρὰ ἀλλ' ὠφέλιμα καταστηματακία ἐκτισμένα ἀπὸ εὐθνήρον προσωρινὸν ὕλικόν. Ἡ οἰκοδομὴ αὐτῶν εἰσέτι συνεχίζεται. Ὁ ὑψιστος θεός, (εὐχομαι) νὰ καταστήσῃ αὐτὴν ἀκμαιοτάτην μέχρι τῆς συντελείας τῶν αἰώνων.

Βορείοτερον τῆς νεοκτισθείσης ταύτης κωμοπόλεως ἐπὶ λόφου ³⁾ ὑψηλοῦ ὑπάρχει τὸ μοναστήριον, ὅπερ φέρει τὸ ὄνομα: προσκύνημα τοῦ Κουφλούκ ⁴⁾ Μπαμπᾶ. Τοῦτο δὲν ἔχει ἀγαθὰ ἰδρύματα. Μετὰ πορείαν μιᾶς ὥρας ἐντεῦθεν πρὸς δυσμὰς καὶ διελθόντες δασώδη δενδροστοιχίαν με ὑψικόρυφα δένδρα ἐφθάσαμεν εἰς τὸν σταθμὸν Σαρή Σαμπάν.

Ἡ κωμόπολις Σαρή Σαμπάν

Ἡ Σαρή-Σαμπάν ἔδρα βορβόδα ἐν τῇ διοικήσει τῆς Καβάλλας, εἶναι μικρὰ ἀρκετὰ ἀκμαία κωμόπολις μετὰ διακοσίων οἰκίαν ἐπὶ ἐπιπέδον ἀμώδους ἐδάφους, ἐκτισμένων. Ἐν τζαμίον, δύο χάνια ἐν λουτρόν καὶ πεντήκοντα καταστήματα ἕνα μεδρῆσέν, ἐν μοναστήριον, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἐκτίσθη ἡ κωμόπολις Ἀχμέτ-Ἀμπάδ ἐμπροσθεν τῆς γεφύρας Καρασοῦ ἡ κωμόπολις αὕτη στερηθεῖσα ⁵⁾ ἀπὸ εὐθείαν ὁδὸν (διαρχειας) τριῶν ὥρων (τὴν ὁποίαν εἶχε) παρήκμασε καὶ ἔμεινεν ἄνευ ζωνῆς κινήσεως. Προχωρήσαντες ἐντεῦθεν μεταξὺ δυσμῶν καὶ νότου ἐπὶ 3 ὥρας ἐπὶ τῆς παραλίας καὶ διελθόντες διὰ μέσου πετρωδῶν μερῶν τὰς θερμοπηγὰς ὑδάτων, μετὰ 3 ἄλλας ὥρας ἐφθάσαμεν εἰς τὸ ὄχυρόν φρούριον τῆς Καβάλλας.

1) Ἀμπάδ τόπος κατοικημένος ἀκμαῖος καὶ θαλερός, πλήρης μετὰ τὰ ἀγαθοεργὰ ἰδρύματα τοῦ Ἀχμέτ Πασᾶ.

2) Ἐπιχώματος.

3) Ἄλλ. γρ. Κόμφοιούκ.

4) Ἐμεινε μακράν, παράμερα.

Ὁ ἱερός ὁμως οὗτος Ἰωάννης, ὅταν ἤκουσε τὰ πράγματα ταῦτα ἔχυνε δάκρυα πικρά κάθε ἡμέραν διὰ τὰ δεινὰ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, τοσούτον ὥστε πολλάκις νὰ λέγῃ παρουσία ἡμῶν. «Ἡμεῖς ἐκλήθημεν ποιμένες τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ ἀνωφελῶς, ἀφοῦ ἀνεχόμεθα τοὺς ἀμνοὺς τῆς νὰ σπαράσσονται ὑπὸ λύκων, καὶ ἤλθομεν καὶ ἐκαθέσθημεν χωρὶς μόνον, καὶ δὲν συγκατετέθημεν χάριν τῆς θρησκείας νὰ ἀποθάνωμεν. Ποῖον τὸ ὄφελος τὸ ὅποιον προσφέρομεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ; καθότι δὲν θέλομεν νὰ ἱατρεύσωμεν ἢ θεραπεύσωμεν οὔτε αὐτοὺς, οἵτινες προσέρχονται εἰς ἡμᾶς κλυδωνιζόμενοι κατόπιν ἐξηκονταήμερου ταξιδείου».

Καὶ ταῦτα ἐπανελάμβανε κλαίων «Φοβοῦμαι ἐκεῖνον, ὅστις εἶναι ἡ κεφαλὴ (δηλαδὴ τὸν ἀρχιεπίσκοπον Θεοδόσιον), ἄλλως, ὥς ζῇ ὁ Χριστὸς οὐδὲν θὰ μὲ ἐμπόδιζε νὰ κάμω «χειροτονείαν» εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν τῆς πόλεως, ἂν ἤθελον εὐρῇ τὴν εὐκαιρίαν εἰς ἀνοικτὸν «χώρον» εἰς τὴν πόλιν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ὅλων.» Ὅταν πολλοὶ ἤρχοντο καθ' ἐκάστην, καὶ ἐκεῖνος διαρκῶς ἤκουε ἐπαναλαμβανόμενα, τὰ αὐτὰ δὲν ἠδύνατο νὰ συγκατήσῃ ἑαυτόν, ἐκινεῖτο ὑπὸ ζήλου καὶ ἐξεγείρετο τὸ πνεῦμα του καὶ ἔλεγε: «Μὴ γένοιτό μοι ἦν ὄνοματι τοῦ θεοῦ νὰ παρῶμεν ἡσυχος ἐπὶ μακρότερον καὶ μὴ δίδω προσοχὴν εἰς τὰ δεινοπαύματα τῆς ποιμένης τοῦ Χριστοῦ, τὴν ἐξαγορασθεῖσαν διὰ τοῦ τιμοῦ τοῦ αἵματος, καθόσον καὶ ἂν ἀποθάνω θὰ εἶναι καύχημά μου». Καὶ οὕτω συνήρῳσε δικαιολογίας καὶ προφασισθεῖς ἀσθενείας μετέβη καὶ παρεκάλεσε τὸν πατριάρχην καὶ τοὺς φύλακας δι' ἃδειαν ὅπως μεταβῇ εἰς τὴν πόλιν καὶ ἴδῃ τοὺς ἱατρούς. Κοὶ ἐπειδὴ ἤκουσαν νὰ γίνεται μνεία ἀσθενείας, ὥς ἐκ τούτου δὲν τὸν ἐμπόδισαν νὰ μεταβῇ. Καὶ ἡ αἰτία αὐτῇ τοῦ ἐρχομοῦ του ἔγινε γνωστὴ εἰς τὴν βασιλίσαν, καὶ ἐκ θείας βουλῆς τὸν ὑπεδέχθη μετὰ μεγάλης χαρᾶς, καὶ διέταξε «μέτατον» (εὐρύχωρα διαμερίσματα) νὰ τῷ παραχωρηθῇ εἰς τὰ Ἀνθεμίου καὶ ἀνάλωμα» (χορηματικὴ χορηγία) δι' αὐτὸν καὶ τὸν σκλάβον του.

Καὶ ἔκτοτε ὁ ζήλος καὶ ἡ θέλησις τοῦ εὐλογημένου ἀνθρώπου ἔγινε καταφανής. Καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὅμλοι ἐκείνων ὅσοι ὑπέφερον δεινὰ ἐπὶ μακρὸν καὶ ἐμωλοπίζοντο καὶ οὐδένα εἶχον νὰ τοὺς βοηθήσῃ, μετέβαινον εἰς συνάντησίν του καὶ τοὺς ἀπέστελλε ὅλους εἰς τοὺς τόπους των χαίροντας, ἐνῶ ὁ ἴδιος ἔχρηζε πολλὰς ἀγίας τραπέζας, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ πολλοῦ ἀνέμενον νὰ χρηθῶσι, καὶ ἦτο ἐμπλοὺς μεγάλης «παρρησίας» ἐπιδεικνύων μέγαν ἐνθουσιασμόν καὶ πίστιν, ἥτις ἀντιπαλαίει τὸν θάνατον. Ὅταν ἔλαβε τὴν στάσιν αὐτὴν καὶ ἐγένετο τοῦτο γενικῶς γνωστὸν, ζηλοφθονία ὥς ἡ τοῦ Καὶν ἐσπάρη εἰς πολλῶν τὰς καρδίας, οἵτινες ἦσαν ἔσω καὶ ὄχι ἔξω. Καὶ συνήθιζον νὰ τῷ στέλλωσι διαταγὰς, λέγοντες: «Ἰστάμεθα εἰς τὸ στόμα λέοντος, καὶ σὺ γίνεσαι αἷτιος, ὅπως μᾶς καταξεσχίσῃ ὅλους καὶ θὰ

νατώσει ἀκαρείς. Ἐκεῖνος ὁμως εἶπε. «Ὅσον διὰ τὸν ἐρχόμενον λέοντα οὐδεὶς ἂς μὴ τὸν ἀντιμετωπίσῃ, ἂς τὸν ατεῖλῃ ἐναντίον μου, ἐμοῦ μόνον· καὶ ἀφοῦ ὅπως λέγετε ἐγὼ τὸν ἐξηγερῶν, ὁ θεὸς θὰ πράξῃ ὅπως βούλεται. Τὰ στόματα τῶν λεόντων γέγραπται νὰ σφραγισθῶσι διὰ προστάγματος, ἄνωθεν». Καὶ οὕτω δὲν ἔπαυσε τὸν ζῆλόν του.

Κατόπιν ὁμως ἔγραψαν ὁμοίως εἰς τὸν πατριάρχην του νὰ τὸν ἀπαγορεύσῃ. Ὁ ἄγιος ὁμως, ὅστις ἐγνώριζε τὸν ζῆλόν του, ὅσον ἀφορᾷ ἑαυτὸν, δὲν δυσηρεστήθη διὰ τὸ σωτήριο καὶ τὴν παραμυθίαν τῶν πιστῶν, παρεῖδε τὰ λεγόμενα ἐναντίον τοῦ εὐλογημένου αὐτοῦ ἀνθρώπου χωρὶς νὰ δώσῃ προσοχήν, λέγων· «Οὗτος ἀνεχώρησε ἀπὸ τῆς παρουσίας μου, εὐρίσκεται εἰς τὴν πόλιν, καὶ αὐτὴ ἡ βασίλισσα ἐπίσης τὸν ἐδέχθη, πρὸς τούτοις γνωρίζει ἐκείνη ὅτι ἐγὼ δὲν τὸν διέταξα νὰ πράξῃ τὰ τοιαῦτα». Καὶ οὕτω δὲν ἔδωκε προσοχήν ὡς εἶς ὅστις τὸ ἐγνώριζε καὶ ἐν ταύτῃ δὲν τὸ ἐγνώριζε.

Ὁ ἱερὸς ὁμως Ἰωάννης προσεδέχετο ὅλους ὅσοι προσήρχοντο πανταχόθεν ἐπὶ μαρτυρίᾳ ἐκείνων, οἵτινες τοὺς παρουσίαζεν καὶ δὲν τὰς παρέλειπε, καίτοι ὑπὸ τῆς περιστάσεως ἦτο δυσχερὲς νὰ λάβῃ τὰς δεούσας μαρτυρίας. Ὅταν ὁμως ἡ ζηλοτυπία τῶν πρῶτων καὶ τοῦτο τοὺς ἔκαμε νὰ διακρίνεται ἐχθρικῶς πρὸς αὐτοὺς, καὶ οἵτινες ἦσαν ἐκ τῶν πιστῶν καὶ μέλη τῆς «συνοδείας» του καὶ μερικοὶ ἐξ αὐτῶν μάλιστα καὶ ἐπίσκοποι μετέβησαν πρὸς τὴν βασίλισσαν καὶ ὁμίλησαν αὐτὴν περὶ αὐτοῦ καὶ ὑπέβαλαν αἰτήσιν ὅπως ἀφῇ ἀπὸ τῆς πόλεως, ὅπως τοῦ ὅπου αἰδεῖται νὰ ἀφήσῃ τὴν πόλιν δι' ὀλίγον χρόνον. Καὶ ἐκείνη... ἔδωκε τὴν τοιαύτην διαταγὴν... Ὅσον ἀφορᾷ ὁμως τὰς «χειροτονίας» ἡ βασίλισσα τῷ εἶπε· «Πρόσεξε μεῖνε εἰς τὸ «παλάτιον» μήτοι πράγματι εὐσεβὴς, ὑπόδικος. Μένε ἡσυχος μὴ κινῶν ὅπως οἱ συνοδοὶ σου καὶ μὴ κάμνεις ἱερεῖς εἰς τὴν πόλιν αὐτήν... Καὶ ἀνεχώρησε πρῶτον διὰ Λυδίαν ἵνα ἐξακολουθήσῃ τὰς χειροτονίας του.

Διήγησις τοῦ θεοῦ καὶ εὐλογητοῦ ἀνδρὸς Ζ'υγα («τοῦ μικροσώμου»).

... Καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα (ὁ Ἰουστινιανὸς καὶ ἡ Θεοδώρα) ἵνα μὴ γίνῃ «στάσις» καὶ βλάβη εἰς τὴν πόλιν, τὸν παρεκάλεσαν νὰ ἀναχωρήσῃ ἔξω τῶν ὁρίων τῆς πόλεως, (κατ' αἰτήσιν τῶν ὀρθοδόξων) ἐνῷ ἡ βασίλισσα προετοίμασε μέρος διὰ τὸν εὐλογημένον ἄνθρωπον εἰς τινα «κάστρα» εἰς Θράκην, τὸ ὄνομα τῶν ὁποίων ἦτο Δέρκος εἰς ἀπόστασιν τριάκοντα μιλίων, καὶ οὕτω ἐξεκίνησε δι' ἐκεῖ, ἐνῷ ἐπίσης καὶ ὁ εὐλογημένος Θεοδόσιος πατριάρχης Ἀλεξανδρείας εἶχε ἐγκαταστῆ ἐκεῖ. Καὶ ἔκτοτε οἱ εὐλογημένοι ἄνθρωποι ἔμεινον ἐκεῖ ὁμοῦ, ἐνῷ τὰ «κάστρα» ἀντήχουν ὕμνους.

Καὶ μετὰ τινα χρόνον, ἔνεκα τοῦ ἀνθυγεινοῦ τοῦ τόπου μετέβησαν ἀλλαχοῦ.

Καὶ μετὰ τινα ἔτη ὁ εὐλογητὸς Ζ'υγα ἑτεράτισε τὸ στάδιόν του καὶ ἐκοιμήθη ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ.

Ὁ μαθητής του ὁ Hapanya ὁ πρεσβύτερος ὅστις ἦτο δεύτερος μετ' αὐτὸν (ἢ τὸν διεδέχθη), ὁμοίως ἐγκατέλειπε τὸν τόπον, ὅστις καὶ αὐτὸς ἐπαιδαγωγήθη μετ' ἐκείνων κατὰ τὴν ζωὴν τοῦ εὐλογημένου γέροντος Habib κατὰ τὴν πολιτείαν τῆς ζωῆς ἀμφοτέρων.

Μέχρι τοῦ 1853 τὸ ὄνομα τοῦ Ἰωάννου τῆς Ἐφέσου, συγγραφέως τῶν ἀνωτέρω δύο περικοπῶν ἦτο γνωστὸν μόνον ἐκ τῆς μνείας μερικῶν Σύρων συγγραφέων. Ἐκτοτε ἐν Ἀγγλίᾳ, Γερμανίᾳ, Ὁλλανδίᾳ, Γαλλίᾳ ἐμελέτησαν καὶ ἐξέδωκαν τὰ σωζόμενα ἔργα του, Π. π. ὁ Ρῶσος Α. Dyakonov τὸ 1908. Οἱ ἀνωτέρω παρατεθέντες βίοι εἶναι ἐκ τῆς μεταφράσεως τοῦ κ. E. W. Brooks ἐκ τοῦ ἔργου «Βίοι Ἀγίων τῆς Ἀνατολῆς» τοῦ Ἰωάννου τῆς Ἐφέσου, μητροπόλεως τῆς Ἀσίας καὶ ὡς ἐκ τούτου γνωστοῦ καὶ ὡς Ἰωάννου τῆς Ἀσίας. Ἐγεννήθη τὸ 507. Τὸ 535, 540 καὶ 541 ἐπεσκέφθη τὴν Κωνσταντινούπολιν. Τὸ 542 ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἰουστινιανὸς τὸν ἐξέλεξε πρὸς κατήχησιν εἰς τὸν Χριστιανισμὸν ἔθνικων εἰς τὴν Ἀσίαν ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ τοὺς προσηλυτίσῃ εἰς τὰ ὀνόματα ὡς τὰ ἐθέσπισεν ἡ ἐν Χαλκηδόνι Σύνοδος. Εὐρισκόμενος ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ τὸ 558 ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος ὑπὸ Μονοφυσιτῶν Ἐπισκόπων, ὅπως καὶ ὁ Kashish τῆς Χίου. Ὁ Ἰωάννης ἦτο τιμητικὸς καὶ οὐδέποτε ὑπέρχει ἀπόδειξις, ὅτι διέμενεν ποτὲ ἐν Ἐφέσῳ. — Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πατριάρχου Θεοδοσίου τῆς Ἀλεξανδρείας Μονοφυσίτου τὸ 566, ὁ Ἰωάννης ἐθεωρεῖτο ἡ κεφαλὴ τῶν Μονοφυσιτῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἡ εἰς Δέρκον ἐξουσία τῶν Μονοφυσιτῶν, ὅπου διέμενε ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Θεοδόσιος, μέγας ἀριθμὸς Ἀρχιερέων καὶ ἀνωτέρων κληρικῶν, καὶ ὅπου ἐχειροτονήθη καὶ ὁ Ἰάκωβος, ἀπὸ τὸν ὅποιον οἱ Ἰακωβίται ἔλαβον τὸ ὄνομά των, ἦτο ἄγνωστος εἰς τὸν μέγαν τῶν Δέρκων Ἀρχιερεᾶ Σαμουήλ τὸν Χαντζερήν, διότι οἱ Βυζαντινοὶ συγγραφεῖς, ἀναφέρουν μὲν τὴν ἐξουσίαν ἐν Θράκῃ δὲν μνημονεύουν ὅμως, φαίνεται, τὸ ὄνομα τῆς πόλεως.

Τὸ περιεργὸν ὅτι μεταχειρίζεται τὸ πληθυντικὸν κάστρα τοῦ Δέρκου καὶ ἐκ τούτου φαίνεται, ὅτι τὸ πληθυντικὸν Δέρκοι, εἶναι χάριν συντομίας ἀντὶ τοῦ κάστρα τοῦ Δέρκου.

Αἱ ἐν εισαγωγικοῖς λέξεις εἶναι τοιαῦται ὅπως δίδονται ἑλληνιστὶ ἐν τῷ Συριακῷ κειμένῳ.

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΑΓΩΝΙΣΤΟΥ
ΧΑΤΖΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΤΟΥ

Ὁ Δημητρίου ἐγεννήθη ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς Θράκης Ἀδριανουπόλει φθινούσης τῆς ΙΗ' ἑκατονταετηρίδος καὶ ἐσπούδασεν ἐν τῇ αὐτόθι ἀκμαζούσῃ ἑλληνικῇ σχολῇ ¹⁾. Ἡ Ἀδριανούπολις τότε ἦτο ἡ δευτέρα καθέδρα τῶν Σουλτάνων, οἱ ὅποιοι κατὰ τὸ ἔαο διαθέριζον αὐτόθι μετὰ τῆς αὐλῆς. Ὁ Δημητρίου γνωρίσας τῶν αὐτῶν πρὸς μέγα δυνάμενον προσεληφθῆναι αὐτοῦ εἰς Κωνσταντινούπολιν. Εὐφρῆς δὲ καὶ ἐννοήματος τυχάνων προσεῖλκεν τὴν συμπάθειαν διαφόρων μεγιστάνων, οἵτινες ἀνέθετον αὐτῷ κρατικὰς ἐπιχειρήσεις ἐξ ὧν κατέρχεται πλούσιος. Δανείζων δὲ εἰς διαφόρους σατράπας, ὡς ὁ ἴδιος λέγει (ἐξάσκει στραπευτικὸν κατὰστημα ἔχων παρ' αὐτῷ καὶ τὸν ἀδελφὸν Χατζῆ Στεφανῆν. Ἡ περιουσία τοῦ Δημητρίου νυμφευθέντος τὴν Αἰκατερίνην ²⁾ διάπροικος μεγάλης ἀξιεθῆσα ἀνέδειξεν αὐτὸν ἓνα τῶν σημαινόντων ἑλλήνων. Ἡ φιλογένεια τοῦ ἀνδρὸς κατεδείχθη μετὰ τὴν σύστασιν τῆς φιλικῆς Ἑταιρίας, ἣς ἐγένετο μέλος σπουδαῖον (ἀρχιερεὺς), κατηχηθεὶς δεόντως καὶ καταβαλὼν 3000 γροσίων, τῷ 1817 ὡς πρώτην δόσιν ὡς καὶ τόσοι ἄλλοι Θράκες, περὶ ὧν εἵπομεν ἐν τοῖς «Θρακικοῖς» ³⁾).

Εἰς τὸ ἀρχεῖον χειρογράφων τῆς Ἑθνικῆς βιβλιοθήκης ὑπ' ἀρ. 25102—25110 ὑπάρχει ἡ κατωτέρω ἀναφορὰ τοῦ Χατζηγεωργίου.

Ἀναφορὰ Χατζηγεωργίου Δημητρίου Ἀδριανουπολίτου, κατοίκου Πει-

1) Ἰδὲ «Θρακικῶν» πανηγυρικὸν τεύχος (Παράρτημα Γ' τόμου) ἐπὶ τῇ ἑκατονταετηρίδι τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, Ἀθῆναι 1931 σ. 59—66.

2) Τὸ πατρωνυμικὸν αὐτῆς ἀπαιδοῦς μεινάσης δὲν ἀναφέρεται. Ἐξῆς μέχρι τοῦ 1865 ἐνῷ ὁ σύζυγος αὐτῆς ἀπέθανεν ὡς λοχαγὸς ὀλίγη πρὸ τοῦ ἔτους τούτου.

3) Αὐτόθι σ. 16—55 καὶ 84—229.